

तस्मात्तु निष्ठिताः पूर्वसर्वान्कामान् श्रुत्वा भिरे यथोक्तमापस्तंवेन तद्यथा फलार्थं निमित्तेच्छायागंधइत्यनूत्पद्येते एवं धर्मचर्यमाणमर्था अ
नूत्पद्यंत इति एतदेवाह अकृष्टेति यथाच कर्षणाभावान्नगवां भुवो भूमिशयानां वा हिंसा भवति अभवन्फलपुष्पवत्यइति शेषः आशीर्भिर्जगतः शुभानुध्यानेन ॥ १२ ॥ नतेइति यज्ञानां स्वाभाविकत्वादात्मन
श्चाऽनाधेयातिशयत्वान्न कर्मणः फलं कर्तरि पश्यंति शंकमाना यज्ञे फलमस्ति न वेति संदिहानाः ॥ १३ ॥ असाधवः धूर्ताः दांभिकाः सस्मेत्यादिसार्थः अप्रमाणेन कुतर्केण प्रमाणं वेदं अशुभं कुर्यात्सः पापकृतां
लोकान् गच्छेत्स्मेत्यन्वयः सच सदैवाकृतप्रज्ञो भवति न कदाचिदपि मुच्यत इत्यर्थः ॥ १४ ॥ १५ ॥ एवं श्लोकत्रयेण फलाभिसंधिशून्यं कर्म प्रशस्य दांभिककुतार्किकौ च निदिता इदानीं विद्वदभिसंधिमाह कर्तव्यमि
ति कर्मेत्युत्तरश्लोकादपकृष्यते कर्मकर्तव्यं नित्यमित्येव कर्तव्यं कुतो नित्यं यतः वै इति निश्चितं ब्राह्मणो वेदनिष्ठः भयं वेत्ति कर्माकरणे इति शेषः ब्राह्मणशब्दार्थमाह ब्रह्मेति लोकेऽत्र त्विग्यविर्मन्त्राद्यादिरूपे
ण ब्रह्मैव वर्तते इति यो वेत्ति कर्तव्यतां कर्तुमर्हतां आत्मनि च यो वर्णाध्यासपूर्वकं कर्तृत्वं च पुनर्नैव वेत्ति स ब्राह्मण इत्यर्थः कर्तृत्वाभिमानं फलाभिलाषं च त्यक्त्वा कर्मांगेषु ब्रह्मदृष्टि कुर्वाणा अशनपानादाविवस्वरसेनैव क

तस्मात्सु निष्ठिताः पूर्वसर्वान्कामान् श्रुत्वा भिरे ॥ अकृष्टपच्या पृथिवी आशीर्भिर्वीरुधो भवन् ॥ १२ ॥ नते यज्ञेष्वाम् सुवाफलं पश्यंति किंचन ॥ शंकमानाः फलं यज्ञे
येयजेरन्कथं चन ॥ १३ ॥ जायंते साधवो धूर्ता लुब्धा वित्तप्रयोजनाः ॥ सस्म पापकृतां लोकान् गच्छेदशुभकर्मणा ॥ १४ ॥ प्रमाणमप्रमाणेन यः कुर्यादशुभं न
रः ॥ पापात्मा सोऽकृतप्रज्ञः सदैव हृदि जोत्तम ॥ १५ ॥ कर्तव्यमिति कर्तव्यं वेत्ति वै ब्राह्मणो भयं ॥ ब्रह्मैव वर्तते लोके नैव कर्तव्यतां पुनः ॥ १६ ॥ विगुणं च पुनः कर्म
ज्याय इत्यनुशुश्रुम ॥ सर्वभूतोपघातश्च फलभावे च संयमः ॥ १७ ॥ सत्ययज्ञादमयज्ञा अर्थलुब्धार्थतृप्तयः ॥ उत्पन्नत्यागिनः सर्वे जना आसन्नमत्सराः ॥ १८ ॥ क्षे
त्रक्षेत्रज्ञतत्त्वज्ञाः स्वयज्ञपरिनिष्ठिताः ॥ ब्राह्मं वेदमधीयंतस्तोषयंत्यपरानपि ॥ १९ ॥

माणिकुर्वतीत्यर्थः ॥ १६ ॥ यदुक्तमतः स्तेन्यं प्रभवतीति विगुणात्कर्मणो दोषो स्तीति तत्राह विगुणमिति एवं विदो ब्राह्मणस्य विगुणमपि कर्मज्यायः तथा चानुशुश्रुम वेदे यदुचैवास्मिन् शब्दं कुर्वतीति यद्विचिना चिषमे
वाभिसंभवतीति अंत्येष्ट्यभावेऽपि विदुषोर्चिरादिगतिरस्येव किमु तत्रांगवैगुण्ये इति श्रुत्यर्थः किंचैवं विदः कर्मणिसर्वैर्भूतैः श्वसूकरादिभिरमेध्यपशुभिरुपघातोपि ज्यायान् आत्मानुसंधानहेतुत्वात् न तु मूढस्य सां
गमपि कर्मज्याय इति भावः तथा फलभावे उपघातफलस्य इदं मे कर्मानेनोपघातेन नष्टमिति बुद्धिस्तत्सत्त्वे संयमः प्रायश्चित्तमुक्तं नान्यथा चकारो हेत्वर्थः तथा चाम्नातमैतरेयके तदा ह्युर्यस्य गार्हपत्या हवनीया
वन्तरेणानोवारथोवाश्वावाप्रतिपद्येतका तत्र प्रायश्चित्तिरिति नैनं नमनसि कुर्यादित्यादुरात्मन्यस्य हिता भवतीति तच्च नमनसि कुर्वीतमार्हपत्यादविच्छिन्नामुदकधारां हरेत्तंतुं तन्वन्नरजसो भानुमन्विहीत्याहवनीयात्सा
तत्र प्रायश्चित्तिरिति अनः शकटं एतत् एतत् अस्य यजमानस्य आत्मनि स्वरूपे ह्रियस्मात् तातानि अनआदीनि सुपांसु लुगितिसुपोढादेशः ॥ १७ ॥ एवं विदुषः कर्मयज्ञं प्रशस्य यज्ञान्तरमप्याह शिष्टाचार
प्रदर्शनमुखेन सत्येति अर्थलुब्धाः परमपुरुषार्थलोभवन्तः अर्थेषु धनेषु विषयेषु तृप्तिर्येषां वैराम्यत्तुमा इत्यर्थः परमपुरुषार्थं नैव वृत्ता इति वा उत्पन्नत्यागिनः श्वस्तनसंप्रहमकुर्वन्तः अमत्सरा इति च्छेदः ॥ १८ ॥
स्वयज्ञो योगः ब्राह्मं वेदं प्रणवं ॥ १९ ॥